

tíðindablaðið sosialurinn

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevur: P/f Sosialurinn ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurinn
Prent: P/f Pressan 1981

Í lummanum á Breckmann!

TAD HAVA nú verið so nógvur gitingar um komandi fólkatingsvalið, at tað er ilt at finna ein dag, sum ikki er nevndur sum valdagurin. Men nú er tað helst ein veruleiki at val verður útskrivað í dag ella í morgin. Og at valdagurin eftir øllum at døma verður 15. september.

AT VALDAGURIN ikki liggur langt burtur er verjurøða Sundsteins í Dagblaðnum seinasta friggjadag besta tekin um. Formaður fólkaflokksins leggur her til brots og heldur sína fyrstu valrøðu, sum tó so merkiliga tað ljóðar, er ein sonn verjurøða fyri Breckmann og hansara politikki.

SJÁLVAÐI hevur hann fingið instruksir frá stævnamanni og vinmanni Schlütters um, at valið verður útskrivað í hesi vikuni, og at valdagurin verður um fáar vikur. Her kunnu vit lesa millum linjurnar, at Schlüter hevur latið Breckmann vera ein av teimum fyrstu, sum hevur fingið at vita valdagin, tí danski forsætisráðharrin veit, hvønn týðning ein komandi fólkaflokksmaður á danatingi kann hava. Hann hevur jú sera góðar royndir sum er.

SO Í VERULEIKANUM er Dagblaðið besti fælarin skulu vit kenna valdagin.

NÚ ERU helst mong sum spyrja, um ikki skomm er skapt í fólkaflokkinum! Tann spurningin mundi mangur lesari seta sær, tá hann friggjadagin blaðið í málagninum, har heilar triggjar síður vóru brúktar at skammrøsa »politisk« arbeðið Breckmanns á fólkatingi seinastu fyra árin. Heilat triggja síður um upplægging fólkaflokksins í innanhýsis danskan politikk. Og ein almenn viðurkenning av øllum, at sum stævnamaðurin hevur fyrtilikið sær á fólkatingi hesi árin. Ein funnin fressur hjá Breckmann at fáa sjálfan flokksformannin at leggja til brots og halda fyrstu valrøðuna fyrri seg. Júmen, skal Jógvan Sundstein als ikki stilla upp sjálfur?

FÓLKAFLOKSFORMAÐURIN hevur við hesi verjurøðu avdúkað ta totalu kapitulatiónina fyri politisku vígongdu linju Breckmanns. Allar vónir um at hann sum leiðari flokksins kundi verða garantur in fyrri, at flokkurin ikki gjørdist heilt so vígongdur sum Breckmann ynskti tað, brustu við eitt. Alt tos um at tað framvegis eru »pen« og hóvlig fólkafloksfólk til og sum eru færi fyri at byrgja upp fyri tí stóðugt vaksandi maktgrynd Breckmanns er bráðliga innantómt tos. At sjálfur formaðurin og garanturin fyri einum meira hóvligum fólkaflokspolitikki so fullkomiliga gevur seg yvir í fœvning Breckmanns er í hvussu er nú øllum veljarum í landinum greitt, og at fólkaflokkurin er vorðin eitt amboð hjá einum einsamøllum politikara — eitt amboð, sum skal brúkast í hansara egna og privata ómenniskjansliga og haturskenda stríði móti øðrvísi hugsandi — øllum vinstrevendum.

SO JÁNKASLIG er henda verjurøða Sundsteins, at hon átti at verið uppافتorentað í øllum føroyskum blaðum og upplisin í bæði útvarpi og sjónvarpi. Hon er fyrri so vítt søgulig. Tí hon er mest týðuliga tekin um, at hóvligi vøngurin í fólkaflokkinum hevur hálsað um og er í lummanum á Breckmann.

oddagrein

LAT okkum her bert taka nøkur brot burtur úr umrøddu verjugrein. Fyrst sigur flokksformaðurin so flott, at fólkaflokkurin principielt eins og higartil í størst møgugan mun letur vera at leggja seg út í dansk innarríkispolitisk víðurskipti, sum ikki viðkoma Føroyum. Og hæftir remsar hann upp ein hóp av fyrvarnum fyri á henda hátt at dekkja yvir gerðir Breckmanns á fólkatingi, har han jú meira enn nakar annar fólkatingsmaur fyrr virkin hevur luttikið í danskum politikki og haraftrat hevur tikið mál, sum okkara egna landsstýrið eigur at samráðast við danir um, upp í egnar hendur. So tá hevur hann í mongum førum tikið okkara egna lögting og landsstýrið av ræði.

FYRI FYRA árum síðani skrivaði Jógvan Sundstein eisin valgreinar uppundir fólkatingsvalið, men tá var tónin ein heilt annar. Tá legði hann eftir javnaðar- og sambandsumboðum á fólkatingi fyrri at leggja seg út í danskan politikk. Tað gjørdi hann, tí tað passaði best til umstøðurnar tá. Og nú Óli Breckmann í fyra ár er sloppin at spæla kongularót á danatingi og hevur nálgast uppi í Schlüter, nú er tað bráðliga góður fólkaflokspolitikkur. Nei, harra formaður, ikki er skomm skapt í tygum!!!

OG LAT okkum bara taka nøkur av fyrvarnunum úr grein Sundsteins. Hann sigur m.a.: »Tíverri gjørdi umstøðurnar, at vit blivu noyðdir at luttaka í danskum politikk« ... »fólkatingsmaður okkara valdi í hendinga førum við persónligari stóðutakan at hjálpa donsku stjórnini ... »sjálvandi vóna vit, at donsku flokkarnir sjálfir klára at gera av, hvussu stjórnin skal siggja út« ... »fáa vit mann valdan vilja vit í størst møgugan mun eins og higartil lata vera við at leggja okkum út í danskan politikk« ... og fyrri at gera skommina fullkomna sigur formaðurin: »um neyðugt verður við fólkaflokksatkvøðuni at varðveita núverandi stjórn, so er tann atkvøða tilreiðar.«

OG LESA vit so oddagreininu sum Breckmann hevur skrivað, so siggja vit hvussu hann gniggjar seg í lógvanum. Hann skrivur: »Tað kann ikki annað enn fræa mangt frisinnað hjarta at formaður fólkaflokksins nú ger vart við, at hetta (virksemi Breckmanns á fólkatingi, blaðm.) ikki bert hevur verið flokksins stóða, men verður tað framvegis — eisini um borgarligu stjórnini tørvar stuðul frá fólkaflokkinum.

ALT SAMALT áhugaverdar og skemtiligar orðingar í einum. Vit hava sostatt fingið greitt at vita, hvussu fólkaflokkurin arbeidir. Hver hann er og nær ikki hvat hann vil. Tí tað veldst um umstøðurnar. Hver vil eftir hetta hava ein flokk, sum ber eyðkenni av einum vingliskelti og orðloysingi, at umboða seg á danatingi!!!

FÓLKATINGSVAL stendur fyri durum. Og tað ger lögtingsval eisini. Undan seinasta lögtingsvali legði formaður javnaðarflokksins heróslu á, at soleingi fólkaflokkurin letur seg stýra av linju Breckmanns, hevur javnaðarflokkurin einki at tosa við hann um. Hetta úttalisi tykist at aftna verjugrein Sundsteins í Dagblaðnum at vera meira aktuelt enn nakrantíð.

jamú

tjak og meiningar

Hvat er ein »kenslumálaráðharri«?

Eftir »stovns-føroyskum« mál — t.d. tí í útvarpinum — at døma, hevur orðið »kenna« knappliga fingið heilt nýggja merking: »at læra frá sær«. Hetta má vera ein bein avleiðing av at siga »kenslumálaráðharri« um ráðharrar fyrri útbúgvingsmál. Tí illa kann eg hugsa mær, at útvarpið og stovnsføroyskt yvirhefur her meinar ráðharrar fyrri tí sum »kensla« altið hevur merkt á føroyskum máli, nevniliga svarandi til enska »emotions« ella danska »følelser«.

Eg kann bert hugsa mær tvær orsøkir til hetta nýrði í stovnsføroyskum: 1. Tað hevur søguligar røtur í Føroyum at siga »kenna« um at »læra frá sær« ella »útbúgva«. Um

so er, kann útvarp ella annar málstovnur prógva fyrri áhugaðum fólk, at orðið hevur verið brúkt fyrri í Føroyum í hesi merking?

2. Talan er um beinleiðis tøkudóð úr íslenskum. Hvi er tað neyðugt, tá vit hava føroysk orð og vendingar frammanundan? Er málpolitikkurin hjá stovnsføroyskum at laga føroyskt mál til íslendskt nótíðarmál?

Sambært mini »mál-kenslu« merkir »at kenna« ikki annað enn enska »to know«, men sjálvandi merkir »at kenna á sær« nakað annað, (og »kenning« meiri og annað enn »knowledge«). Orðið »kenna« er tí longu knýtt at merkingarligari fjølbroyni, men henda fjølbroyni kann

lætt gerast hurlivasi um vit umhugsanarleysst skumpa fleiri merkingar omaná.

Íslendingar hava onnur orð fyrri tey føroysku »at kenna« og »kensla« (»að þekkja« og »tilfinning«). Við bæði at halda fast í gamalt føroyskt og laga málið til íslenskar nótíðarmerkingar gerst føroyskt mál flektari og mót-sagnarfyllri enn neyðugt, og stovnsføroyskt meiri fremmandgjørt frá gerandisføroyskum enn neyðugt.

Vitandi, at fleiri halda orðið »kenslumálaráðharri« ljóða legið á føroyskum, haldi eg henda litla málsurning og møgug svør vera forvitnisligt fyrri lesararnar.

múli.

Sverri Midjord, lögtingsmaður skrivur:

Ein avdúkandi rættleiðing

Eg fari at takka Adolf Hansen fyrri tað sokallaðu rættleiðing til mín í Dimmaletting nr. 89 frá 8. august 1987.

Ein rættleiðing, sum heldur skuldi verið kallað

ein avdúkning, tí hon sigur meira enn nakað annað frá, hvussu tilvildarligt hetta fyrri tað føroyska samfelagið vanlukkumál er viðgjørt. Eginpeningurin var

ikki í lagi, tá ið málið varð lagt fyrri figgar-nevndina av Føroya Landsstýri.

Tað var bert inngoldið 4 milliónir av teimum upp-

Framhald á síðu 18

Ja! Eg gerist haldari av Tíðindablaðnum Sosialinum og fá blðið 3 ferðir um vikuna.

Haldaragjaldið fyrri ársfjórðingin er kr. 130,-. Haldarar uttanlands gjalda kr. 150,-/ársfj. Góldið verður ongantið fyrri fleiri blðið enn tæ, ið eftir eru at koma í einum ársfjórðingi.

Navn: _____

Bústaður: _____

Kannað postbúsinum

Opnastað
SOSIALURIN
rindar
postgjaldið

sosialurinn

Box 76
3800 Tórshavn